SZÉKELY NÉPBALLADÁK

ÉN LEÁNYOM PÁVÁT ŐRIZ

ERDÉLYI GONDOLAT KÖNYVKIADÓ

ÉN LEÁNYOM PÁVÁT ŐRIZ

Székely népballadák
II.

Erdélyi Gondolat
Gyermekkönyvtár

Sorozatszerkesztő:
Beke Sándor

ÉN LEÁNYOM PÁVÁT ŐRIZ

Régi székely népballadák

II.

Válogatta, gondozta,
az előszót írta,
szómagyarázattal ellátta
RÁDULY JÁNOS

Erdélyi Gondolat Könyvkiadó
Székelyudvarhely 2010

3

AZ ERDÉLYI GONDOLAT
SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

BEKE SÁNDOR (igazgató)
BRAUCH MAGDA
CSEKE GÁBOR
CSEKE PÉTER
CSIRE GABRIELLA
FODOR SÁNDOR
GÁBOR DÉNES
JANCSIK PÁL
NAGY PÁL
P. BUZOGÁNY ÁRPÁD
PÉNTEK JÁNOS

© Ráduly János, 2010
© Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, 2010

A borító illusztrációját
Abonyi Mária
készítette

A borítót
Beke Sándor-Olivér
tervezte

ISBN 978-606-534-012-1

SZÉKELY NÉPBALLADÁINK

(II)

A *Virágim, virágim, drága szép virágim.* Régi székely népballadák (I) című könyvünkben (Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely 2010) már szóltunk a népballada fogalmáról, fontosabb történeti rétegeiről, keletkezésük idejének néhány vonatkozásáról. Mostani kiadványunk folytatása az előzőnek.

Az első öt ballada tragikus kifejletű. A *Szép Lilia* „A reneszánsz kori Európa-szerte fellelhető vándormotívumok egyikét őrzi" (Kriza Ildikó jegyzete. In: Ortutay Gyula — Kriza Ildikó: *Magyar népballadák* (Budapest, 1968). A *Fogarasi István* már török vonatkozásai miatt feltűnő, míg a *Bátori Boldizsár* kimondottan családi tragédiát ad elő.

Kicsit a népmese világa felé sandít a *Görög Ilona* című történet, míg a *Kis Pendzsóka* már a mesebirodalom motívumrendszeréből építkezik. Érdemes idéznünk Katona Imre megállapítását, aki a *Ballada* című tanulmányában így fogalmazott: „Nemcsak mesés megoldás vagy egykét elszigetelt, jelentéktelen csodás motívum szerepelhet azonban a balladákban, hanem egyiket-másikat akár verses mesének is tekinthetjük… A balladák viszonylag sokáig őrzik a mesés-mondai eredet és rokonság emlékét (In: *A magyar folklór.* Szerk. Voigt Vilmos. Budapest, 1998).

Nos, ezt a meseszerű jelleget hordozzák olyan népballadáink is, mint a *Sárighasú kígyó, Egyszer egy királyfi, Gyere hozzám vacsorára, Szép Ilona* stb. Nehogy azt gondolja valaki, hogy ezeknek a szövegeknek a „megkomponálása" újabb keletű. Régiek is akadnak közöttük, amelyek a „komor szépségű", tragikus epikumok keletkezésének idejéből valók. Itt csak — példaként — egyetlen balladára, *A búzamezőben háromféle virág* (Virágok vetélkedése) címűre utalunk. Katona Imre írja: „Vargyas Lajos ókori párhuzamként Arisztophanesz *Felhők* című vígjátékát is említi. Az elsőségért való ilyesfajta versengés azonban évezredek óta világszerte ismert közhely: a legkorábbi *sumer* irodalmi adatok tanúsága szerint a kerti szerszámok vetélkednek, hogy melyikük végez hasznosabb munkát."

Tudvalevő, hogy a magyar népballadák szórványos lejegyzése kései korra, a XVIII–XIX. századra tehető. Akadt viszont — szerencsénkre — kivétel is. Az *Annók* című balladás dalról ezt írta Faragó József az *Ószékely népballadák* (1998) című kötetében: „A Vásárhelyi daloskönyvből kiemelt szöveg Vargyasnál hiányzik. Mai ismereteink szerint a legkorábban (valamikor 1572–1673 között) lejegyzett székely népballada, de most első ízben foglalja el megérdemelt helyét egy balladagyűjteményben."

A két utolsó balladaszöveg (XIX–XX.) már a népdal világa felé „lendül". A *Lányok, lányok, rólam tanuljatok* címűről ezt írtuk: „Valószínű kontamináció eredménye, valamelyik népdalunk szövegével keveredett. Ezt erősíti meg a 3. versszak, amely szerelmi dal egy strófája" (*Kibédi népballadák*. Bukarest, 1975). Joggal írta tehát Katona Imre, hogy a népballadát „… átmeneti formák széles övezete veszi körül."

Végül pár szót mostani népballadaközlésünk módjáról. A szövegeket sorszámoztuk, a balladacímet a zárójeles balladatípus címe követi. Az epikumok végén elengedhetetlennek éreztük a következő adatok feltüntetését: a ballada előkerülésének helye és a széki megjelölés (persze, ahol lehetett), a forrásanyag megjelölése (itt a kötetbeli sorszámot is „adjuk"), valamint a gyűjtő megnevezése.

Válogatásunk során a következő kiadványokat hasznosítottuk:

Faragó József: *Ószékely népballadák* (Bukarest — Kolozsvár, 1998)

Ráduly János: *Kibédi népballadák* (Bukarest, 1975)

Pozsony Ferenc: *Álomvíz martján* (Bukarest, 1984).

Kiadványunkkal mind az idősebb, mind a fiatalabb nemzedék érdeklődésére számítunk.

Ráduly János

1

Szép Lilia

(A pogány király leánya)

A pogány király leánya
Szépen sétál az utcába
A szép kedves ifiúval.

Azt meglátá pogány király,
Megfogatá szép ifiút,
Betéteté a tömlöcbe,
A tömlöcnek fenekére,
Ott tépeté a békákkal,
Ott szívatá a kígyókkal.

Odasétál szép Lilia,
Szépen termett szép viola.
— Itt mit csinálsz, szép ifiú?
— Én bizony csak mint egy árva,
Ki társától el van válva. —

Hazasétál kis Lilia,
Szépen termett szép viola.
— Atyám király, egyet szólnék,
Ha nehezen nem is esnék.

Azt izente szép ifiú:
Vétesse ki a tömlöcből,
A tömlöcnek fenekéből.
Jaj, mint tépik szálkás húsát,
Jaj, mint szívják piros vérit! —

Kivéteté pogány király,
Föltéteté a várfokra.
Odasétál szép Lilia,
Szépen termett szép viola.

— Itt mit csinálsz, szép ifiú?
— Én bizony csak, mint egy árva,
Ki társától el van válva. —

Hazamene kis Lilia,
Szépen termett szép viola.
— Atyám király, egyet szólnék,
Ha nehezen nem is esnék.

Azt izente szép ifiú:
Étesse le a várfokról,
Ne fúvassa hideg széllel,
Ne veresse az esővel! —

Megfordula pogány király,
Úgy megrúgá a leányát,
Vörös szoknya elhasada,
Piros vére megindula,
Ahajt szörnyű halált hala.

Húzni kezdék a harangot,
Azt meghallá szép ifiú.
— Vajon kinek harangoznak,
Talán az én Liliámnak?
Jaj, hogyha ő meghalt értem,
Jaj, én is meghalok érte! —

Lefordula a várfokról,
Ahajt szörnyű halált hala.
Fölviteté pogány király,
Egymás mellé nyújtóztatá.

Az egyiknek csináltatott
Fejér márvánkő koporsót,
A másiknak csináltatott
Vörös márvánkő koporsót.

Az egyiket temettette
Az oltárnak elejébe,

A másikat temettette
Az oltárnak háta mögé.

Az egyiken nevelkedék
Fejér márván liliomszál,
A másikon nevelkedék
Vörös márván liliomszál.

Addig-addig nevelkedtek,
Amíg összekapcsolódtak.
Odasétál pogány király,
Le akará szakasztani.

Megszólalék a leánya:
— Atyám, atyám, édesatyám,
Éltünkbe se hagytál békét,
Bár holtunkba hagynál békét!

(Faragó 1998, 15 b. Kriza J. hagyatékában)

2

Fogarasi István

(A töröknek eladott leány)

Ablakba könyököl Fogarasi István,
Mellette könyököl az ő testvérhúga.
— Hallottad-e hírit, édes testvérhúgom:
Elköteleztelek be Törökországba,
Nagy török császárnak, jegybeli mátkának.

— Nem hallottam hírit, édes testvérbátyám!
Adjon Isten nekem inkább víg vacsorát,
Víg vacsora után könnyű betegséget,
Szép piros hajnalba világból kimúlást. —

Meghallgatá Isten az ő kévánságát:
Ada Isten neki egy jó víg vacsorát,

Víg vacsora után könnyű betegséget,
Szép piros hajnalba világból kimúlást.

Eljöve, eljöve a nagy török császár,
Kérdezi: — Hol vagyon gyűrűsöm, jegyösöm?
— Virágos kertiben virágokat plántál. —
Odamene, oda a nagy török császár,
Hát a virágok is mind elhervadoztak,
Az ő szeretője pedig sehol sincsen.

Visszajöve, vissza a nagy török császár,
Kérdezi: — Hol vagyon gyűrűsöm, jegyösöm?
— Leányok házában magát öltözteti. —
Odamene, oda a nagy török császár,
Hát a leányok is mind gyászba öltöztek,
S az ő szeretője nyújtópadon fekszik.

— Add ide, add ide, Fogarasi ságor,
Add ide énnékem gyűrűsöm, jegyösöm!
Csináltatok néki márványkő koporsót,
Be is behúzatom földig bakacsinnal,
Meg is megveretem aranyfejű szeggel,
Meg is gyászoltatom hatvan katonával.

— Nem adom, nem adom, te nagy török császár,
Csináltatok én is márványkő koporsót,
Be is behúzatom földig bakacsinnal,
[Meg is megveretem aranyfejű szeggel,]
Meg is gyászoltatom hatvan katonával,
Hadd nyugodjék itten apjával, anyjával,
Apjával, anyjával szülötte földiben.

(Faragó 1998, 21 a. Kriza J. hagyatékában)

3

Bátori Boldizsár

(A szaván kapott feleség)

Asztal mellett üle gyönge Judit asszony,
Lábával röngette kis futkosó fiát:

— Beli, fiam, beli, kis futkosó fiam,
Mert nem az az apád, Bátori Boldizsár,

Hanem ez az apád: erdélyi kapitány,
Aki adta neked arany rengő bölcsőd,

Arany rengő bölcsőd, pozsonyi süvegöd,
Pozsonyi süvegöd, lobogós gyolcsingöd. —

Az ajtón hallgassa Bátori Boldizsár:
— Meg ne tagadd, asszony, mostan mondott szódat!

— Nem tagadom, uram, leányokat szidtam,
Virágomnak szépét nyílatlan leszödték,

Bokrétába kötték, legényeknek tötték.
— Készülj, asszony, készítsd hatlovas hintódat,

Hatlovas hintódat, legszebb inasodat
Pozsony városába, nagy lakodalomba.

Készülj, asszony, készülj holnap álló délkor! —
Ők is elmenének, odaérkezének.

Csak táncolni kezde erdélyi kapitány.
Erdélyi kapitány gyenge Judit asszonyt,

Kétször fordította, kétször megcsókolta.
Szemmel tartá őköt Bátori Boldizsár.

— Készülj, asszony, készülj holnap álló délre,
Holnap álló délre a fővevő helyre,

Fejeddel játszodnak, fejedet leütik! —
Csak felhúzza kardját erdélyi kapitány,

Csak felhúzza kardját, beleereszkedik:
— Te megholtál értem, én is meg éretted!

(Rugonfalva, Udvarhelyszék. Faragó 1998, 24 b. Vikár Béla gyűjtése)

4

Görög Ilona

(A csodahalott)

— Bizony csak meghalok, anyám, édesanyám,
Görög Ilonáért, karcsú derekáért,

Karcsú derekáért, gombos ajakáért,
Gombos ajakáért, piros orcájáért!

— Ne halj, fiam, ne halj, Bertelaki László,
Csináltatok néked olyan csudamalmot,

Kinek egyik köve bélángyöngyöt hányjon,
Másodköve pedig sustákot, petákot.

Oda is eljönnek szüzek, szép leányok,
A tied is elgyün, szép Görög Ilona.

— Eresszen el, anyám, anyám, édesanyám,
Csudamalom-látni, csudamalom-látni.

— Ne menj, lányom, ne menj, megvetik a hálót,
Megvetik a hálót, megfogják a márnát!

— Bizony csak meghalok, anyám, édesanyám,
Görög Ilonáért, karcsú derekáért,

Karcsú derekáért, piros orcájáért,
Piros orcájáért, gombos ajakáért!

— Ne halj, fiam, ne halj, Bertelaki László,
Csináltatok néked olyan csudatornyot,

Kinek magassága az eget fölérje,
Kinek szélessége Tisza partját érje.

Oda is eljönnek szüzek, szép leányok,
A tied is elgyün, szép Görög Ilona.

— Eresszen el, anyám, anyám, édesanyám,
Csudatorony-látni, csudatorony-látni,

Kinek magassága az eget föléri,
Kinek szélessége Tisza partját éri.

— Ne menj, lányom, ne menj, szép Görög Ilona,
Megvetik a hálót, megfogják a márnát!

— Bizony csak meghalok, anyám, édesanyám,
Görög Ilonáért, karcsú derekáért,

Karcsú derekáért, gombos ajakáért,
Gombos ajakáért, piros orcájáért.

— Halj meg, fiam, halj meg, Bertelaki László,
Ide is eljönnek csudahalott-látni,

A tied is eljő, szép Görög Ilona,
A tied is eljő, szép Görög Ilona.

— Eresszen el, anyám, anyám, édesanyám,
Csudahalott-látni, csudahalott-látni,
Ki érettem megholt, halálé változott!

— Nem eresztlek, lányom, lányom, édes lányom,
Megvetik a hálót, megfogják a márnát! —

Avval csak bészökött öltöző házába,
A nyakába vette fontalan szoknyáját,

Elejébe vette (a) fehér előruhát,
A lábába húza piros patkós csizmát.

— Kelj föl, fiam, kelj föl, Bertelaki László,
Mert a határon jön szép Görög Ilona,
Kiér te megholtál, halálé változtál!

Kelj föl, fiam, kelj föl, mert a lábodnál áll,
Kiért te megholtál, halálé változtál!

— Láttam én halottat, de ilyent sohase,
Kinek az ő lába felszökőleg álljon,

Kinek az ő karja ölelőleg álljon,
Kinek az ő szája csókolólag álljon! —

Avval csak felszökött Bertelaki László…

(Rugonfalva, Udvarhelyszék. Faragó 1998, 8 a. Vikár Béla gyűjtése)

5

Kis Pendzsóka

(A jávorfamuzsika)

Elindula három árva
A három kis csiporkával
Az erdőbe eperszedni.

Az édes mamácskájoknak
Maradt volt sok drágagyöngye,
Azt osszák vala útközbe.

Három árva azt egyezte:
Azé lészen a gyöngyöcske,
Ki teliszedi hamarább,
Teliszedi a csiporkát.

Kis Pendzsóka teliszedte,
Azért két nénje megölte,
Bétették egy fa odvába,
Hazamentek hamarjába.

Kérdi tőlök édesapjok:
— Hol maradott kisasszonyka,
Kisasszonyka, kis Pendzsóka?

Hárman mentek, ketten jöttek,
Kisasszonykám hol maradt el?
Jaj Istenem, merre menjek,
Hol keressem s hová menjek?! —

Elutazott az erdőbe,
Kis árváját-keresésre.
Bétekint egy fa odvába,
Hát ott vagyon egy muzsika.

Nézegeti, ki is veszi,
Gondolkozik: mit csináljon,
Bújába hogy muzsikáljon?
De csak mégis reáhúzza,
Szépen szól a kis muzsika:

— Húzzad, húzzad, király-atyám,
Édes felnevelő dajkám!
Én is voltam királyleány,
Királyleány, kis Pendzsóka,
Már most vagyok kis muzsika.

Teliszedtem a csiporkám,
S a néném megölének,
Fa odvába bétevének.

Nem szánták volt a véremet,
Elvették az életemet,
Hogy kaphassák gyöngyeimet. —

Hazaviszi hamarjába,
Nagyobb nénje reáhúzza,
Szépen szól a kis muzsika:

— Ne húzz úgy, te nagyobb gyilkos!
Én is voltam királyleány,
Királyleány, kis Pendzsóka,
Már most vagyok kis muzsika.

Teliszedtem a csiporkám,
S megöltetek, ti gyilkosok!
Nem szántátok én véremet,
Elvettétek életemet,
Hogy kapjátok gyöngyeimet! —

Kisebb nénje reáhúzza,
Szépen szól a kis muzsika:
— Ne húzz úgy, te kisebb gyilkos!
Én is voltam királyleány,
Királyleány, kis Pendzsóka,
Már most vagyok kis muzsika.

Megöltetek, ti gyilkosok!
Nem szántátok én véremet,
Elvettétek életemet,
Hogy kapjátok gyöngyeimet!

(Lengyelfalva, Udvarhelyszék. Faragó 1998, 49. Vikár Béla gyűjtése)

6

Egy özvegyasszonynak egy eladó lánya

(A megátkozott leány)

Egy özvegyasszonynak egy eladó lánya
Férhez akar menni, anyja nem engedi.
A lány az anyjának szavát nem fogadja,
Az anya a lányát szörnyen megátkozta:

— Vacsoraideig a hideg rázzon ki,
Menyegző idején a lelked menjen ki!

Elsőccör felkiát a kisebbik vőfély:
— Édes anyámasszony, beteg a menyasszony!

— Ha beteg, nyugodjék, ha bágyadt, bágyadjék,
Messzünnet utazott, a lány csak alhatnék. —
Másoccor felkiát a középső vőfély:
— Édes anyámasszony, beteg a menyasszony!

— Ha beteg, nyugodjék, ha bágyadt, bágyadjék,
Messzünnet utazott, a lány csak alhatnék. —
Harmaccor felkiát a legnagyobb vőfély:
— Édes anyámasszony, meghalt a menyasszony!

— Kocsisim, kocsisim, én gyászos kocsisim,
Menjetek, híjjátok, az anyját híjjátok,
De ne híjjátok, mint lakodalmára:
Átkozott lányának takarítására!

— Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok,
Átkozott lányomnak utat mutassatok.
Levelek, levelek, szépen rezegjetek,
Átkozott lányomnak utat nevezzetek.

(Jobbágytelke, Marosszék. Faragó 1998, 20. Versényi György közlése)

7

Most jövök, most jövök

(Az ismeretlen udvarló)

— Most jövök, most jövök
Hat lóval, hintóval,
Hat lóval, hintóval,
A János szolgámval,
Hat lóval, hintóval,
A János szolgámval.

— Nyisd ki ablakodot,
Asszonykám, csillagom.
— Nem nyitom, nem nyitom,
Nem üsmerlek, ki vagy,
Nem nyitom, nem nyitom,
Nem üsmerlek, ki vagy.

— Hát apád hol vagyon,
Asszonykám, csillagom?
— Apám a városba
Apró csikó venni,
Apám a városba
Apró csikó venni.

— Hát anyád hol vagyon,
Asszonykám, csillagom?
— Anyám a patakon
Apró gúnya mosni,
Anyám a patakon
Apró gúnya mosni.

— Hát néned hol vagyon,
Asszonykám, csillagom?
— Néném a Dunában
Klárisgyöngyöt szedni,
Néném a Dunában
Klárisgyöngyöt szedni.

— Hát bátyád hol vagyon,
Asszonykám, csillagom?
— Bátyám az erdőben
Apró vessző vágni,
Bátyám az erdőben
Apró vessző vágni.

— Amíg visszajövök,
Asszonykám, csillagom,

Kilenc olvasópap
Álljon a fejednél,
Aj, kilenc szál gyertya
Égjen a fejednél.

(Ozsdola, Háromszék. Pozsony 1984, 28. Pozsony F. gyűjtése)

8

Megétetett János

(A hagyakozó fiú)

— Hát te hol jártál, szívem-lelkem Jánosom?
— Jaj, én ángyoméknitt, édes anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

— Hát ott mit adtak, szívem-lelkem Jánosom?
— Ott négylábú rákot, édes anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

— Hát azt mibe adták, szívem-lelkem Jánosom?
— Azt egy szép tányérban, édes anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

— Azért vagy tán beteg, szívem-lelkem Jánosom?
— Az a földbe viszen, édes anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

— Hát mit hagysz apádnak, szívem-lelkem Jánosom?
— Jó vasas szekerem, édes anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

— Hát mit hagysz bátyádnak, szívem-lelkem Jánosom?
— A négy szép ökrömet, édes anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

— Hát mit hagysz ecsédnek, szívem-lelkem Jánosom?
— Négy szép hámos lovam, lelkem anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

— Hát mit hagysz húgodnak, szívem-lelkem Jánosom?
— Házi rakományom, édes anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

— Hát mit hagysz ángyodnak, szívem-lelkem Jánosom?
— Örök kárhozatot, édes anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

— Hát mit hagysz anyádnak, szívem-lelkem Jánosom?
— A bút s a bánatot, édes anyámasszony,
Jaj, fáj szívem, fáj, vesd meg ágyamot!

(Faragó 1998, 44. Kriza J. hagyatékában)

9

Gyere hozzám vacsorára

(A gyáva szerető)

— Jere hezzám vacsorára,
Apró vágott káposztára,
Béjöhetsz, szüvem, bátron!

— Héj, nem merök én béjönni,
Ó én édös angyalom,
A gyertyának világánál
Eszrevösznek, csillagom!

— Vödd el a gyertyának hammát,
Nem lássák meg a világát,
Béjöhetsz, szüvem, bátron!

— Héj, nem merök én béjönni,
Ó én édös angyalom,
A kutyának ugatásán
Eszrevösznek, csillagom!

— Vess egy darab koncot neki,
Az ugatást elfelejti,
Béjöhetsz, szüvem, bátron!

— Héj, nem merök én béjönni,
Ó én édös angyalom,
A csidmámnak kopogásán
Eszrevösznek, csillagom!

— Köss keszkenyőt a sorkára,
Nem hallik a kopogása,
Béjöhetsz, szüvem, bátron!

— Héj, nem merök én bémönni,
Ó én édös angyalom,
Az ajtónak nyikorgásán
Eszrevösznek, csillagom!

— Hájazd meg az ajtó sorkát,
Nem hallik meg a nyikorgás,
Béjöhetsz, szüvem, bátron!

— Héj, nem merök én bémönni,
Ó én édös angyalom,
Ajakunknak cuppanásán
Eszrevösznek, csillagom!

— Héj, te vitéz, hát te mit érsz,
Ha még csókolódni is félsz?!
Elmehetsz már dógodra,
Nem szorultam csókodra,
Elmehetsz már, nem kellesz,
Nem vagy előttem kedves!

(Udvarhelyszék, Keresztúr fiúszék. Faragó 1998, 36 a. Kriza J. közlése)

10

Én leányom pávát őriz

(A pávás leány)

— Én leányom pávát őriz
A hegyekön csak egyedül.
Jaj, leányom, jaj!

Jőnek hozzá jövevények,
Három szép ifi legények.
Jaj, leányom, jaj!

Mondták néki a legények:
— Jövel velünk az erdőbe. —
Jaj, leányom, jaj!

— Ha veletek utam veszem,
A pávámat hová teszem?
Jaj, ja-ja-ja, jaj!

— A pávádat hajtsd forrásra,
Mert azt nem bízhatod másra.
Jaj, leányom, jaj!

Így elmének az erdőbe,
Sötét erdő sűrűjébe.
Jaj, leányom, jaj!

Gonosz szívekkel ott hagyták,
S a páváját elhajtották.
Jaj, leányom, jaj!

— Lányok, én azt mondom néktök,
Álnokságnak ne higgyetök! —
Jaj, ja-ja-ja, jaj!

(Homoródszentpéter, Udvarhelyszék. Faragó 1998, 11 a. Tóth Vilmos közlése)

11

Sárighasú kígyó

(A szeretet próbája)

— Menyecske, menyecske, te barna menyecske,
Rég megmondtam néked, ne menj a cserésbe. —

Bément a cserésbe, lefeküdt a fűbe,
Sárighású kígyó bébútt kebelébe.

— Anyám, édesanyám, kedves és jó dajkám,
Sárighasú kígyó bébútt kebelembe.

Arra kérem magát, vegye ki belőle,
Szerelmes szívemet megemészti benne.

— Nem veszem, leányom, kezemet megmarja,
Az én kicsi gyenge ujjam leszakajsza.

Inkább elleszek én jó leányom nélkül,
Hogysem én ellegyek gyenge karom nélkül.

— Bátyám, édes bátyám, kedves és jó bátyám,
Sárighasú kígyó bébútt kebelembe.

Arra kérem magát, vegye ki belőle,
Szerelmes szívemet megemészti benne.

— Nem veszem, testvérem, kezemet megmarja,
Kezemet megmarja, ujjam leszakajsza.

Inkább elleszek én jó testvérem nélkül,
Hogysem én ellegyek gyenge karom nélkül.

— Kedvesem, kedvesem, hűséges kedvesem,
Sárighású kígyó bébútt kebelembe.

Arra kérem magát, vegye ki belőle,
Tüdőmet, májamat megemészti benne. —

Erre az édese meg is keseredett,
Gyenge karjaira ruhát tekergetett.

Bényúlt kebelibe, kivette belőle:
Sárighasú kígyó aranyalma leve.

S így hát az édese jobb, mint hív szülöttje,
Tizenkét éve hogy mind őtet kereste.

(Csíkrákos, Csíkszék. Faragó 1998, 2 b. Bartók B. gyűjtése)

12

Hej páva, hej páva

(A gőgös feleség)

— Hej páva, hej páva, császárné pávája!
Szegény legény voltam, gazdag leányt vettem,
S a gazdag leánynak kedvét nem lelhettem.
A vásárba mentem, piros csizmát vettem,
Avval hazamentem, az asztalra tettem.

Kincsem feleségem, mondj uradnak engem!
— Én bizony sohasem teljes életemben,
Mert apám házánál nagyobb urak jártak,
Őket sem uraltam, téged sem urallak!

— Hej páva, hej páva, császárné pávája!
Szegény legény voltam, gazdag leányt vettem,
S a gazdag leánynak kedvét nem lelhettem.
A vásárba mentem, rojtos ruhát vettem,
Avval hazamentem, az asztalra tettem.

Kincsem feleségem, mondj uradnak engem!
— Én bizony sohasem teljes életemben,
Mert apám házánál nagyobb urak jártak,
Őket sem uraltam, téged sem urallak!

— Hej páva, hej páva, császárné pávája!
Szegény legény voltam, gazdag leányt vettem,
S a gazdag leánynak kedvét nem lelhettem.
Az erdőre mentem, somfabotot szeltem,
Avval hazamentem, a pad alá tettem…

Kincsem feleségem, mondj uradnak engem!
— Én bizony sohasem teljes életemben! —
Botom előkapám, hátára vagdalám.
— Uram vagy, uram vagy, halálig uracskám!

(Faragó 1998, 32. Kőváry László közlése)

13

Egyszer egy királyfi

(A szerelem próbája)

Egyszer egy királyfi mit gondolt magába,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, mit gondolt magába:

Felöltözött szépen kocsisi ruhába,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, kocsisi ruhába.

— Jó estét, jó estét, gazdag ember lánya,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, gazdag ember lánya.

— Adjon Isten önnek, kocsisi legénynek,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, kocsisi legénynek.

Kerüljön elöre, üljön a küszöbre,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, üljön a küszöbre.

— De nem azér jöttem, hanem azért jöttem,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, hanem azért jöttem,

Jössz-e hozzám, vagy sem, jössz-e hozzám, vagy sem,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, jössz-e hozzám, vagy sem?

— Nem menyek, nem menyek, gazdag leány vagyok,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, gazdag leány vagyok,

Gazdag legényt várok, gazdag legényt várok,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, gazdag legényt várok.

— Jó estét, jó estét, kosárkötő lánya,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, kosárkötő lánya.

— Adjon Isten önnek, kocsisi legénynek,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, kocsisi legénynek.

Kerüljön előre, üljön szegény székbe,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, üljön szegény székbe.

— De nem azért jöttem, hanem azért jöttem,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, hanem azért jöttem,

Jössz-e hozzám, vagy sem, jössz-e hozzám, vagy sem,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, jössz-e hozzám, vagy sem?

— Elmenyek, elmenyek, szegény leány vagyok,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, szegény leány vagyok.

Szegénynek szegény kell, gazdagnak gazdag kell,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, gazdagnak gazdag kell.

Akkor a királyfi mit gondolt magába,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, mit gondolt magába:

Felöltözött szépen királyi ruhába,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, királyi ruhába.

— Jó estét, jó estét, gazdag ember lánya,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, gazdag ember lánya.

— Adjon Isten önnek, király-őfelségnek,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, király-őfelségnek.

Kerüljön előre, üljön bárányszékbe,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, üljön bárányszékbe.

— De nem azért jöttem, hanem azért jöttem,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, hanem azért jöttem,

Jössz-e hozzám, vagy sem, jössz-e hozzám, vagy sem,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, jössz-e hozzám, vagy sem?

— Elmenyek, elmenyek, gazdag leány vagyok,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, gazdag leány vagyok.

Gazdagnak gazdag kell, szegénynek szegény kell,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, szegénynek szegény kell.

— Nem kellesz, nem kellesz, gazdag ember lánya,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, gazdag ember lánya.

Inkább kell, inkább kell kosárkötő lánya,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, kosárkötő lánya.

Jó estét, jó estét, kosárkötő lánya,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, kosárkötő lánya.

— Adjon Isten önnek, király-őfelségnek,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, király-őfelségnek.

Kerüljön előre, üljön szegény székbe,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, üljön szegény székbe.

— De nem azért jöttem, hanem azért jöttem,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, hanem azért jöttem,

Jössz-e hozzám, vagy sem, jössz-e hozzám, vagy sem,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, jössz-e hozzám, vagy sem?

— Nem menyek, nem menyek, szegény leány vagyok,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, szegény leány vagyok.

Gazdagnak gazdag kell, szegénynek szegény kell,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, szegénynek szegény kell.

Viszik a szegény lányt fényes palotába,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, fényes palotába.

Viszik a gazdag lányt bolondok házába,
Hm-hm-hm, ha-ha-ha, bolondok házába.

(Kibéd, Marosszék. Ráduly 1975, 42. Ráduly J. gyűjtése)

14

A búzamezőben háromféle virág

(Virágok vetélkedése)

A búzamezőben háromféle virág,
A legelső virág a szép búzavirág.

A második virág a szép szőlővirág,
A harmadik virág a szép szegfűvirág.

Felele nékiek a szép búzavirág:
— Szebb vagyok, jobb vagyok annyival náladnál,

Mer ingemet visznek az oltári helyre,
Ott ingem neveznek Jézus szent testinek. —

Felel nékiek a szép szőlővirág:
— Szebb vagyok, jobb vagyok annyival náladnál,

Mer ingemet visznek az oltár szegibe,
Ott ingem neveznek Jézus szent vérinek. —

Felel nékiek a szép szegfűvirág:
— Szebb vagyok, jobb vagyok annyival náladnál,

Mer ingem leszednek, koszorúba kötnek,
Legények, leányok kalapjukba tesznek,
Kevélyen viselik, pokolra vettetnek.

(Kászonújfalu, Kászonszék. Faragó 1998, 6 a. Kodály Z. gyűjtése)

15

A párjavesztett gerlice

(Hűség a síron túl)

Húron szóló szép gelice
Kedves társát elvesztette.
Elrepüle zöld erdőbe,
Ő nem szálla szép zöld ágra,
Hanem szálla aszú ágra.
Aszú ágát kopogtatja,
Kedves társát siratgatja:
— Társam, társam, édes társam,
Sohasem lesz olyan társam,
Mint te voltál nékem társam!—
Húron szóló szép gelice
Elrepüle messze földre,
Messze földre, zöld búzába.
Ő nem szálla zöld búzába,
Hanem szálla konkoly ágra.
Konkoly ágát kopogtatja
S kedves társát siratgatja:
— Társam, társam, édes társam,
Sohasem lesz olyan társam,
Mint te voltál nékem társam!—

Húron szóló szép gelice
Elrepüle messze földre,
Messze földön, folyóvízre.
Nem iszik ő tiszta vizet,
Ha iszik is, felzavarja
S kedves társát siratgatja:
— Társam, társam, édes társam,
Sohasem lesz olyan társam,
Mint te voltál nékem társam!—

(Valószínűleg Marosszék. Faragó 1998, 5 a. F. Szabó Sámuel közlése)

16

Annóka

(A várva várt udvarló)

— Hozd el, hamar szolga, jól tartott lovamot,
Hadd vegyem előmben régi utaimot,
Hadd menjek látnia az én asszonkámnak.
Az én asszonkámnak, édes Annókámnak.

Honn vagy-e, hon vagy-e, lelkem szép asszonyom?
— Honn vagyok, honn vagyok, szerelmes virágom!
Jövel be, jövel be, szerelmes virágom,
Serem is jó vagyon, borom is jó vagyon.

Innod is jót adok, enned is jót adok,
Neked ónkupából, másnak fakupából,
Neked ingyen adok, másnak pénzért adok,
Ágyat is jót adok, jól el is nyugotlak.

(Háromszék. 1572-1673 között. Vásárhelyi daloskönyv. Faragó 1998, 34.)

17

Katát kérették

(Kétféle menyasszony)

Katát kérették bé Barassóba,
Ingöm is igön Oláfaluba,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom
Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

Katát ültették hat-ló-hintóba,
Ingöm is igön szántótaligára,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom
Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

Katának adtak selyömvigánát,
Neköm is adtak csüpűrokolyát,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom
Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

Katának töttek fejire fátyolt,
Neköm is igön csüpűmadzagot,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom
Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

Katának húztak karmazsin csidmát,
Neköm is igön kapcabocskorkát,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom
Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

Katát ültették fölső asztalhoz,
Ingöm is igön disznyóváluhoz,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom
Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

Katának adtak hétféle ételt,
Neköm is igön korpakevertet,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom
Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

Katának adtak pohár piros bort,
Neköm is igön szapulott lúgot,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom
Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

Katát fektették paplanyos ágyba,
Ingöm is igön disznyóalomba,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom

Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

Katát csókolták gombos ajakkal,
Ingöm is igön baltafokokkal,
Haj, a víg kedvem, víg akaratom
Mégsem hagy ingöm bánatba esnöm,
Bánatba esnöm.

(Udvarhelyszék, Keresztúr fiúszék. Faragó 1998, 37. Kriza J. közlése)

18

Szép Ilona

(A gúnáros leány)

— Isten jó nap, bíró gazda, kelmed házában.
— Hozott Isten, szép Ilona, az én házamban.

Mért sírsz, mért sírsz, szép Ilona, az én házamban?
— Én elhajtám ludaimat szép zöld pázsitra,

Odajöve bíró fia, ludam behajtsa,
Agyonüté kelmed fia szép gúnáromat!

— Ne sírj, ne sírj, szép Ilona, szép gúnárodért,
Megfizetem szép gúnárod, monddsza, mennyit ért?

— Minden legkisebb tolláért egy-egy aranyat,
Hátul legyező farkáért aranylegyezőt,

A szárnyáért, két szárnyáért két aranytányért,
A lábáért, két lábáért két aranykalászt,

A nyakáért, szép nyakáért hat sing pántlikát,
A fejéért, szép fejéért egy aranyalmát,

Abban égő két szeméért két égő gyertyát,
Hajnalvisító torkáért aranytrombitát,

Benne lévő költségéért hat font rizskását,
A zúzáért, a májáért hat fej káposztát.

— Számtalan sok kívánsága szép Ilonának,
Akasztófa helye tehát bíró fiának!

— Akasztófa olyan legyen, mint kinyílt rózsa,
Két karom két szép karfája akasztófája!

(Faragó 1998, 7. Kriza J. hagyatékában)

19

Este guzsalyasba, reggel a malomba

(Guzsalyasban)

— Este guzsalyosba, reggel a malomba,
Ha a mónár maga sárga arany vóna,
Mégse mennék vélle többég guzsalyosba,
Mer az leányának üress az orsója.

Üress az orsója, tele se fonhatja,
Mert a szeretője mindég játszodtassa.
Hat lóval, hintóval kell menni utánna,
Nem illik a szegény embernek házába.

(Sóvárad, Marosszék. Faragó 1998, 1 c. Kriza J. közlése)

20

Lányok, lányok, rólam tanuljatok

(Lányanya siralma)

Lányok, lányok, róllam tanuljatok,
A legénynek csókot ne adjatok.
S mer az a csók nem esik hiába,
Hull a könnyem a bölcső fájára.

Kis Iluska a szoknyáját varrja,
Bal lábával a bölcsőt ringassa.
— Aludj, aludj, ártatlan virágja,
Szerelemből jöttél a világra.

S Kis Iluska karjai, karjai,
S nem akarnak hajlani, hajlani.
Meg kell annak hajlani, hajlani,
Ha meg akar ölelni, csókolni.

(Kibéd, Marosszék. Ráduly 1975. 29. Ráduly J. gyűjtése)

Szómagyarázat

bakacsin: fekete vászon
bélángyöngy: fehér gyöngy
csidma: csizma
csüpü: csepű, kenderkóc
ecséd: öcséd
éldese: édese
előruha: kötény
elsőccör: először
font: régi súlymérték, kb. 0,5 kg.
gombos (ajak): gömbös, kidudorított
halálé: halállá
hat-ló-hintóba: hat lovas hintóba
házi rakomány: házi ingóságok
hijjátok: hívjátok
honn: otthon
ingöm: engem
jere: gyere
karmazsin: sötétpiros bőr
klárisgyöngy: korallszerű gyöngy
konkoly: magas gyomnövény a búzaföldön
kötték: kötötték
leszakajsza: leszakítja
muzsika: hegedű
nyugotlak: megnyugtatlak
peták: régi ötkrajcáros (pénz)
sárig: sárga
sing: régi hosszmérték, 62 cm
susták: régi kétgarasos (pénz)
szapulott lúg: szennyes hamulúg
szülötte földiben: szülőföldjén
többég: többet
vagyon: van
vigána: hosszú női ruha

TARTALOM

✦ Székely népballadáink. II. (Ráduly János) *5* ✦

✦ Szép Lilia *7* ✦ Fogarasi István *9* ✦
✦ Bátori Boldizsár *11* ✦ Görög Ilona *12* ✦
✦ Kis Pendzsóka *14* ✦
✦ Egy özvegyasszonynak egy eladó lánya *16* ✦
✦ Most jövök, most jövök *17* ✦ Megétetett János *19* ✦
✦ Gyere hozzám vacsorára *20* ✦
✦ Én leányom pávát őriz *22* ✦ Sárighasú kígyó *23* ✦
✦ Hej páva, hej páva *24* ✦ Egyszer egy királyfi *25* ✦
✦ A búzamezőben háromféle virág *28* ✦
✦ A párjavesztett gerlice *29* ✦ Annóka *30* ✦
✦ Katát kérették *30* ✦ Szép Ilona *32* ✦
✦ Este guzsalyasba, reggel a malomba *33* ✦
✦ Lányok, lányok, rólam tanuljatok *33* ✦

✦ *Szómagyarázat* *35* ✦

ERDÉLYI GONDOLAT KÖNYVKIADÓ
A könyv szerkesztője: BEKE SÁNDOR
Nyomdai előkészítés: Erdélyi Gondolat Könyvkiadó
A szerkesztőség postacíme:
535600 Székelyudvarhely, Tamási Áron u. 87
Telefon/fax: 00–40–266–212703
E-mail: egondolat@yahoo.com; egk@freemail.hu

ISBN 978-606-534-012-1

www.erdelyigondolat.ro

Készült az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó Nyomdájában,
Székelyudvarhelyen
Felelős vezető Beke Sándor igazgató

1

Szép Lilia

(A pogány király leánya)

x

(Faragó 1998, 15 b. Kriza J. hagyatékában)

2

Fogarasi István

(A töröknek eladott leány)

x

(Faragó 1998, 21 a. Kriza J. hagyatékában)

3

Bátori Boldizsár

(A szaván kapott feleség)

x

(Rugonfalva, Udvarhelyszék. Faragó 1998, 24 b. Vikár Béla gyűjtése)

4

Görög Ilona

(A csodahalott)

x

(Rugonfalva, Udvarhelyszék. Faragó 1998, 8 a. Vikár Béla gyűjtése)

5

Kis Pendzsóka

(A jávorfamuzsika)

x

(Lengyelfalva, Udvarhelyszék. Faragó 1998, 49. Vikár Béla gyűjtése)

6

Egy özvegyasszonynak egy eladó lánya

(A megátkozott leány)

x

(Jobbágytelke, Marosszék. Faragó 1998, 20. Versényi György közlése)

7

Most jövök, most jövök

(Az ismeretlen udvarló)

x

(Ozsdola, Háromszék. Pozsony 1984, 28. Pozsony F gyűjtése)

8

Megétetett János

(A hagyakozó fiú)

x

(Faragó 1998, 44. Kriza J. hagyatékában)

9

Gyere hozzám vacsorára

(A gyáva szerető)

x

(Udvarhelyszék, Keresztúr fiúszék. Faragó 1998, 36 a. Kriza J. Közlése)

10

Én leányom pávát őriz

(A pávás leány)

x

(Homoródszentpéter, Udvarhelyszék. Faragó 1998, 11 a. Tóth Vilmos Közlése)

11

Sárighasú kígyó

(A szeretet próbája)

x

(Csíkrákos, Csíkszék. Faragó 1998, 2 b. Bartók B. gyűjtése)

12

Hej páva, hej páva

(A gőgös feleség)

x

(Faragó 1998, 32. Kőváry László közlése)

13

Egyszer egy királyfi

(A szerelem próbája)

x

(Kibéd, Marosszék. Ráduly 1975, 42. Ráduly J. gyűjtése)

14

A búzamezőben háromféle virág

(Vírágok vetélkedése)

x

(Kászonújfalu, Kászonszék. Faragó 1998, 6 a. Kodály Z. gyűjtése)

15

A párjavesztett gerlice

(Hűség a síron túl)

x

(Valószínűleg Marosszék. Faragó 1998, 5 a. F. Szabó Sámuel közlése)

16

Annóka

(A várva várt udvarló)

x

(Háromszék. 1572-1673 között. Vásárhelyi daloskönyv. Faragó 1998, 34.)

17

Katát kérették

(Kétféle menyasszony)

x

(Udvarhelyszék, Keresztúr fiúszék. Faragó 1998, 37. Kriza J. közlése)

18

Szép Ilona

(A gúnáros leány)

x

(Faragó 1998, 7. Kriza J. hagyatékában)

19

Este guzsalyasba, reggel a malomba

(Guzsalyasban)

x

(Sóvárad, Marosszék. Faragó 1998, 1 c. Kriza J. közlése)

20

Lányok, lányok, rólam tanuljatok

(Lányanya siralma)

x

(Kibéd, Marosszék. Ráduly 1975. 29. Ráduly J. gyűjtése)

Az

ERDÉLYI GONDOLAT KÖNYVKIADÓ

gondozásában megjelent gyermek- és ifjúsági irodalom

Elek apó Cimborája — Antológia
(Válogatás a *Cimbora* 1922–1929-es évfolyamaiból)

Ráduly János: Az árnyékok lakodalma
(Gyermekversek)

Kercsó Attila: Csigaséta
(Gyermekversek)

Csire Gabriella: Áprilisi tréfa
(Gyermektörténetek)

Beke Sándor: Kezemben jégvirág
(Gyermekversek)

Csire Gabriella: Ráma és Szítá csodálatos története
(Két eposz-átdolgozás)

Beke Sándor: Bohókás ábécé
(Gyermekversek)

Beke Sándor: Hajóval a Déli-sarkon
(Gyermekversek)

Megszólal az aranycsengő
(Karácsonyi versek és történetek)

Ráduly János: A galambleány
(Tündérmesék)

Papp Attila: Oktondi okosok
(Verses mesék)

Kifestőkönyv

(Karancsi Sándor rajzaival)

László László: Erdélyi fejedelmek
(Tanulmány)

K. Kovács András: Őzgidák
(Gyermekversek)

Szente B. Levente: Az ezüsthajú tündérleány
(Mesék)

Ráduly János: Gyöngyvirág királyfi
(Népmesék)

P. Buzogány Árpád: Hattyúhívó
(Gyermekversek)

Zsidó Ferenc: Szent Anna tavától a bihari Asszonyszigetig
(Erdélyi magyar mondák)

Nagy Olga: A Nap küzdelme a Föld népéért
(Meseregény)

Marton Lili: Táltos János
(Meseregény)

Vöő Gabriella: A medve, a farkas és a róka komasága
(Állatmesék)

Ráduly János: Szitakötőtánc
(Gyermekversek)

Csire Gabriella: Itt járt Mátyás király
(Kis történetek a nagy királyról)

Csire Gabriella: Münchhausen báró barangolásai a nagyvilágban
(Átdolgozás)

Ráduly János: Mikor volt egy lovon hét patkó?
(Találós kérdések)

Ráduly János: Az igazat éneklő madár
(Székely népmesék)

Csire Gabriella: Turpi Lak
(Meseregény)

Derék borsszem vitéz
Szász népmesék (Fordította: Zsidó Ferenc)

Baricz Lajos: Kakukk és Habakuk
(Gyermekversek)

Csire Gabriella: Az aranyhal palotája
(Tarka történetek)

László László: A nándorfehérvári diadal
(Történeti mondák)

Gub Jenő: Rapsóné rózsája
(Erdélyi mondák, legendák, regék, tündérmesék)

A Tordai-hasadéktól Szent Anna taváig
(Mondák, legendák, regék, tündérmesék)

Ráduly János: A tulipános láda
(Kis-Küküllő menti székely népmesék, tréfák, anekdoták kiejtés szerinti lejegyzésben)

Csire Gabriella: Gilgames álmai
(Eposz-átdolgozás)

P. Buzogány Árpád: A csengő, aki harang akart lenni
(Mesék, történetek)

Csire Gabriella: Trója
(A trójai mondakör)

Ráduly János: Hová, hová, Laji bátyám?
(Kis-Küküllő menti székely népmesék, mondák, tréfák kiejtés szerinti lejegyzésben)

Benedek Elek: Szent Anna tava
(Elek apó mondáiból)

Beke Sándor: Álom a Titanicon
(Elbeszélő költemény)

Csire Gabriella: Egy magyar kalandor ifjúsága
(Gvadányi József *Rontó Pál* c. elbeszélő költeménye nyomán)

Becsüld a népet!
(A *Székely Útkereső* gyermekirodalmi antológiája)

Ráduly János: A legkisebb leány szerencséje
(Székely népmesék)

Kriza János: Borsszem Jankó
(Székely népmesék)

Benedek Elek: Gyöngyvirág Palkó
(Székely népmesék)

Jakab Rozália: A pórul járt pásztorlegényke
(Nyikó menti székely népmesék)

Ráduly János: A muzsikáló tücsök
(Székely állatmesék)

P. Buzogány Árpád: Öregapó muzsikája
(Mesék)

Ráduly János: Király Bözsi hegedűje
(Székely népmesék)

Ráduly János: Szép Fuvella története
(Székely népmesék a Kis-Küküllő mentéről
kiejtés szerinti lejegyzésben)

Ráduly János: A farkas és az őzike
(Székely állatmesék a Kis-Küküllő mentéről
kiejtés szerinti lejegyzésben)

Tündér Ilona
(Széphistória)

Ráduly János: Csaba ösvénye
(Székely népmondák. I.)

Ráduly János: Alagút a Küküllőig
(Székely népmondák. II.)

Ráduly János: A Hajnalcsillag keletkezése
(Székely népmondák. III.)

Székely karácsony
Versek és elbeszélések karácsony ünnepéről
(Kisantológia)

Karácsonyi álom
Magyar írók és költők karácsonya
(Antológia)

Jancsik Pál: Fecskeszárnyon száll a nyár
(Gyermekversek)

Beke Sándor: Góbé Miska
(Tréfás költemény)

Nagy Irén: Veletek dalol sok ezüst madárka
(Gyermekversek)

Ráduly János: Gyere már, Jégtörő Mátyás
(Gyermekversek)

Csire Gabriella: Vitéz Háry János
(Garay János *Az obsitos* című elbeszélő költeménye nyomán)

Beke Sándor: Szépséges kislakók
(Költemény)

Vitéz Kádár István
(Históriás ének)

Megjelenés előtt:

P. Buzogány Árpád: A csengős bárány és a napocska
(Gyermekversek)

Ráduly János: Janka és a csitkóbogár
(Kisgyermekbeszéd)